

Εθνική Τράπεζα της Ελλάδας

Η Καινοτομία στην Ελλάδα

Η σημασία της εισαγόμενης καινοτομίας

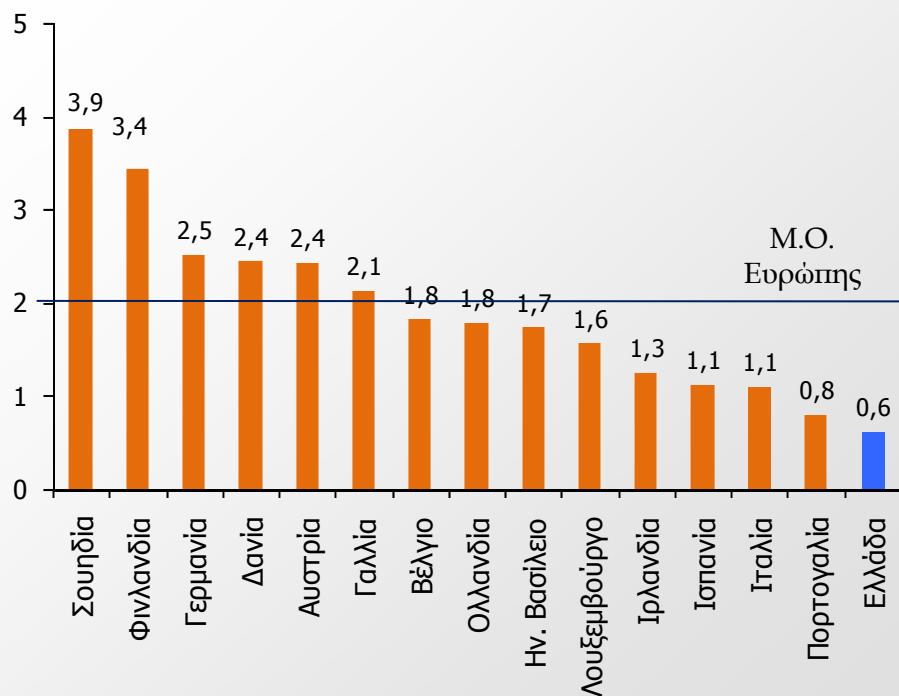
Παύλος Μυλωνάς

Γενικός Διευθυντής Στρατηγικής και Οικονομικής Ανάλυσης

Η Ελλάδα υστερεί σε όρους τεχνολογικής πρωτογενούς καινοτομίας

Δαπάνες για Ε&Α (ως ποσοστό του ΑΕΠ)

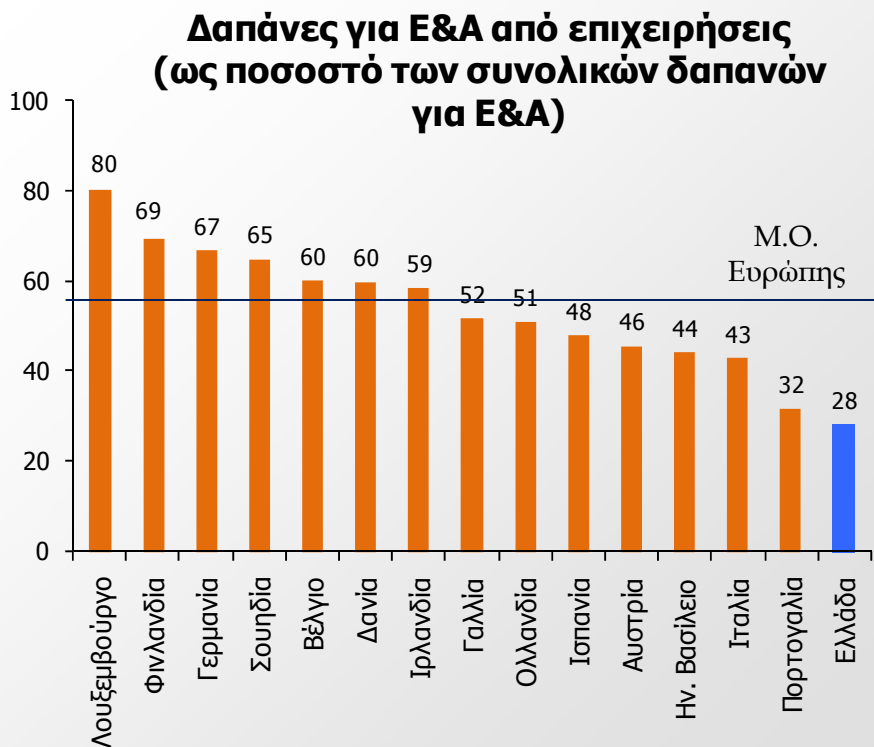

Πηγή: Eurostat

- ✓ Η καινοτομία μπορεί να ταξινομηθεί βάσει
 - ☐ της πηγής προέλευσής της: πρωτογενής ή εισαγόμενη
 - ☐ του πεδίου εφαρμογής της: τεχνολογική και μη-τεχνολογική
- ✓ Οι δαπάνες για Ε&Α (ο βασικός προσδιοριστικός παράγοντας της πρωτογενούς τεχνολογικής καινοτομίας) είναι χαμηλές στην Ελλάδα.

Πέρα από περιορισμένες, οι δαπάνες για Ε&Α προέρχονται κυρίως από κρατικούς φορείς και πανεπιστήμια

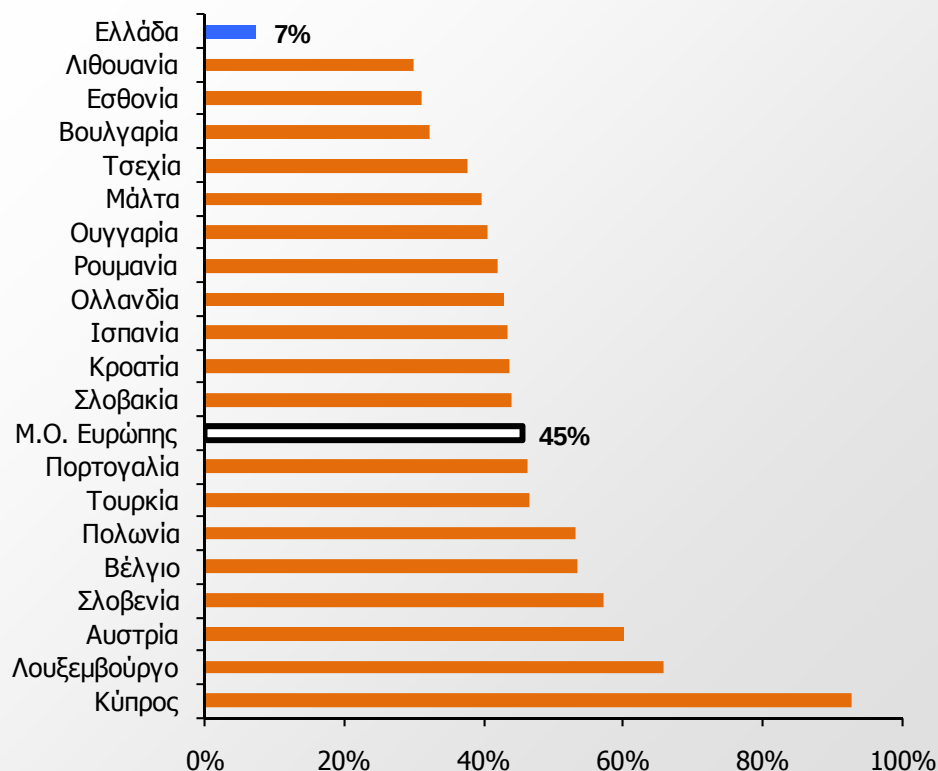
Πηγή: Eurostat

- ✓ Πέρα από το επίπεδο των συνολικών δαπανών για Ε&Α, είναι επίσης σημαντικός ο φορέας χρηματοδότησης.
- ✓ Οι δαπάνες των επιχειρήσεων σε Ε&Α είναι κάτω από το 1/3 των συνολικών δαπανών Ε&Α. Το αντίστοιχο ποσοστό στην ΕΕ είναι κοντά στο 60%.
- ✓ Οι δαπάνες των επιχειρήσεων είναι πιο στοχευμένες και με αποτελεσματικότερη υιοθέτηση από τις επιχειρήσεις.

Η καινοτομία στην Ελλάδα είναι κατεξοχήν εισαγόμενη

**Πρωτογενής καινοτομία
(ως ποσοστό της συνολικής καινοτομίας)**

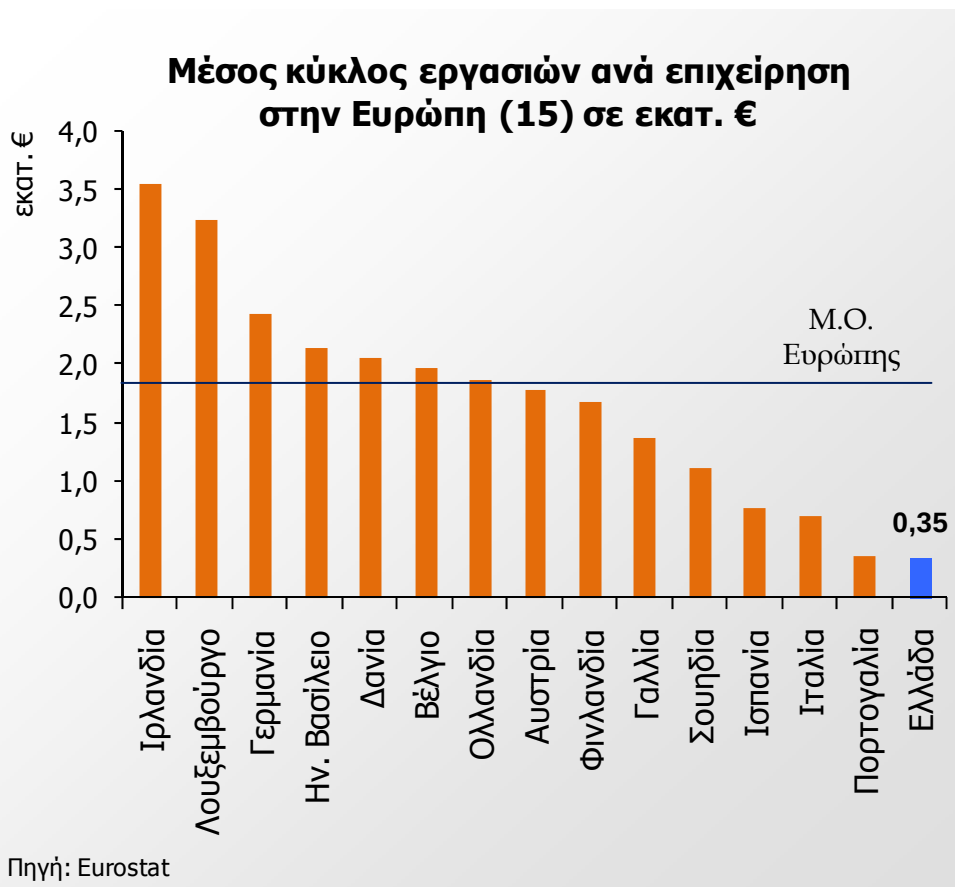
Πηγή: Eurostat - Community Innovation Survey 2006

- ✓ Η Ελλάδα έχει το χαμηλότερο ποσοστό πρωτογενούς καινοτομίας.
- ✓ Οι βασικές αιτίες είναι σε μεγάλο βαθμό διαρθρωτικές:
 - ❑ Το μέγεθος των επιχειρήσεων
 - ❑ Η δομή του εταιρικού τομέα
 - ❑ Το περιβάλλον λειτουργίας
 - ❑ Η διασύνδεση μεταξύ δημιουργίας της τεχνολογικής γνώσης και αφομοίωσής της από τις επιχειρήσεις

(1) Μέγεθος επιχειρήσεων

Το μέγεθος των ελληνικών επιχειρήσεων δεν επιτρέπει την ύπαρξη σημαντικών κονδυλίων για E&A

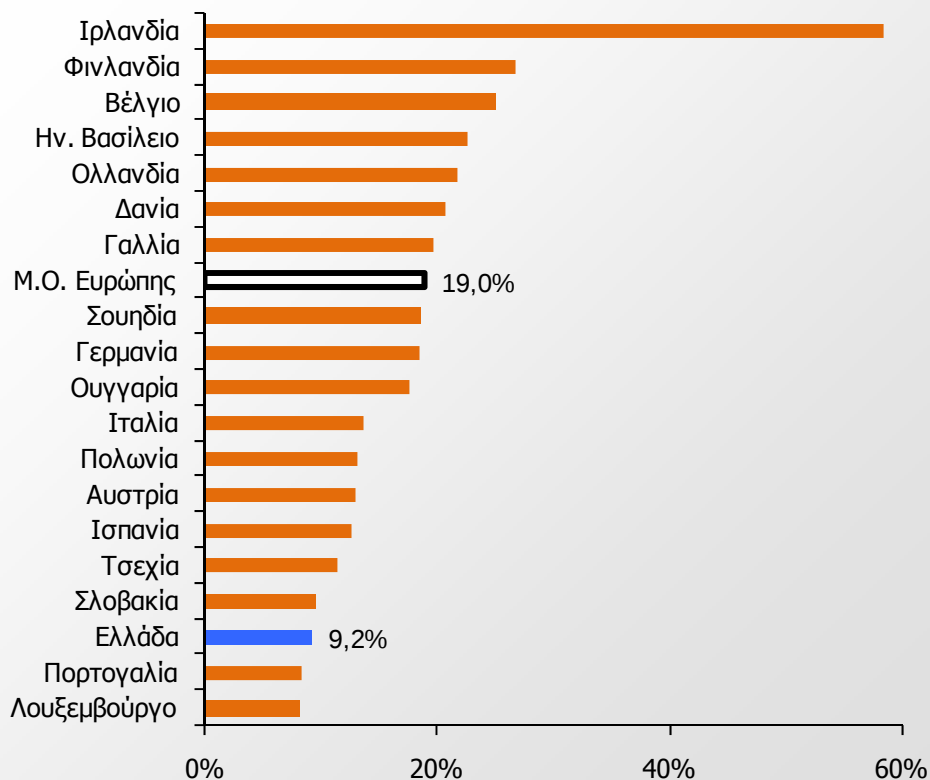
- ✓ Η ανάπτυξη τεχνολογικής καινοτομίας απαιτεί υψηλό κόστος, ρίσκο και μακροπρόθεσμη προοπτική.
- ✓ Συνεπώς, οι τεχνολογικές καινοτομίες αναπτύσσονται κυρίως από επιχειρήσεις μεγάλου μεγέθους.
- ✓ Ο κύκλος εργασιών της μέσης ελληνικής επιχείρησης είναι το 1/5 της ευρωπαϊκής.

(2) Δομή εταιρικού τομέα

Η διάρθρωση του ελληνικού εταιρικού τομέα δεν ευνοεί την τεχνολογική καινοτομία

Προστιθέμενη αξία κλάδων υψηλής τεχνολογικής έντασης στο βιομηχανικό τομέα

Πηγή: Key Figures 2007

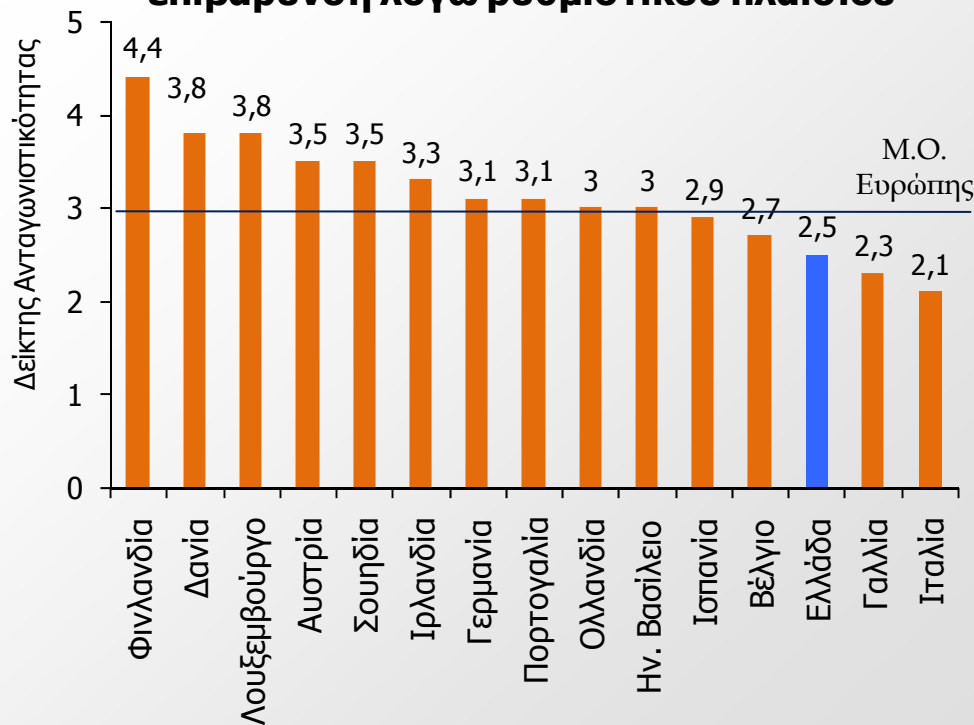
- ✓ Η αδύναμη επίδοση της Ελλάδας στον τομέα της καινοτομίας οφείλεται εν μέρει στο γεγονός ότι η πλειοψηφία των βιομηχανικών κλάδων δεν είναι έντασης τεχνολογικής καινοτομίας.
- ✓ Οι κλάδοι έντασης τεχνολογίας καλύπτουν μόνο το 9% της ελληνικής βιομηχανίας, έναντι 19% κ.μ.ο. στην Ευρώπη.

(3) Περιβάλλον λειτουργίας

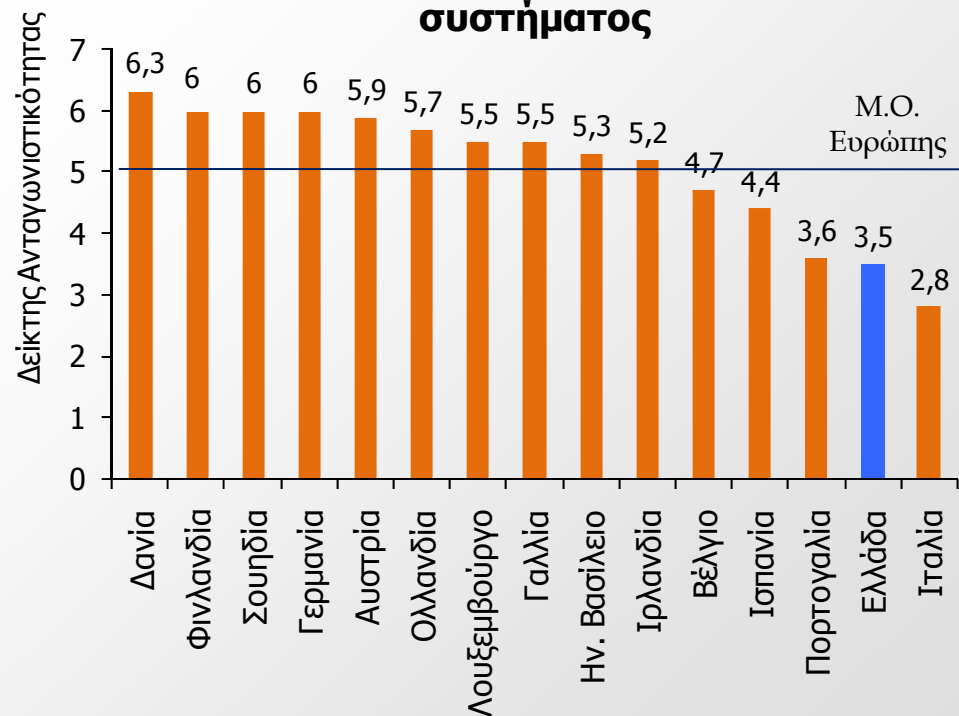
Το πλαίσιο λειτουργίας των επιχειρήσεων στην Ελλάδα δεν ευνοεί την Ε&Α

Κατάταξη Ευρώπης (15) ως προς την επιβάρυνση λόγω ρυθμιστικού πλαισίου

Πηγή: Global Competitiveness Report 2008-2009

Κατάταξη Ευρώπης (15) ως προς την αποτελεσματικότητα νομικού συστήματος

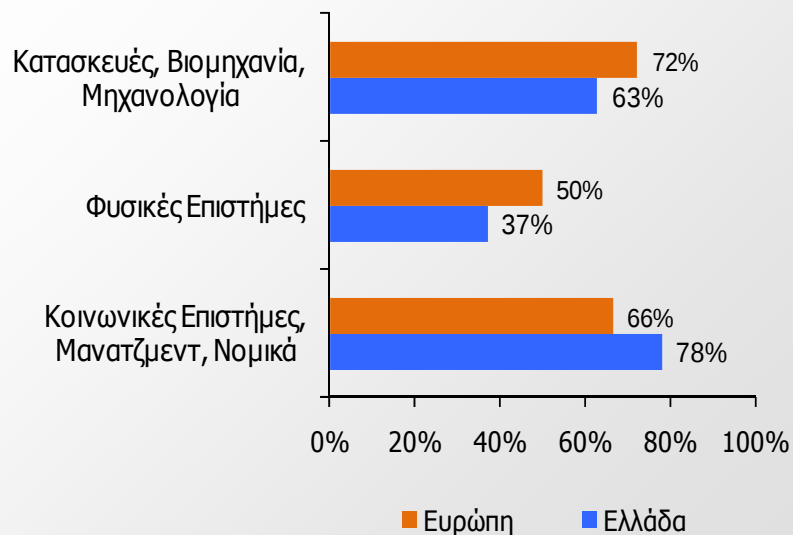
Πηγή: Global Competitiveness Report 2008-2009

(4) Διασύνδεση εκπαίδευσης με αγορά εργασίας

Η διασύνδεση της τεχνολογικής εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας δεν είναι αποτελεσματική

Ποσοστό αποφοίτων των οποίων το επάγγελμα ταιριάζει με τις σπουδές (ανά κατηγορία σπουδών)

Πηγή: Eurostat

- ✓ Το ποσοστό των αποφοίτων τεχνολογικής κατεύθυνσης που απασχολούνται σε θέσεις που αξιοποιούν τις εξειδικευμένες γνώσεις τους είναι από τα χαμηλότερα της Ευρώπης. Η κατεύθυνση αυτή συνδέεται περισσότερο με πρωτογενή καινοτομία.
- ✓ Αντίθετα, το αντίστοιχο ποσοστό των αποφοίτων επιχειρηματικής κατεύθυνσης είναι από τα υψηλότερα της Ευρώπης. Η κατεύθυνση αυτή συνδέεται περισσότερο με αποτελεσματική εισαγωγή μη-τεχνολογικών καινοτομιών.

- ✓ Η βάση της καινοτομίας στην Ελλάδα φαίνεται ότι είναι η εισαγόμενη τεχνολογία. Συνεπώς, είναι εύλογο να προωθηθεί ένα **μοντέλο υιοθέτησης και απορρόφησης καινοτομιών** μέσω
 - ❑ ενίσχυσης της διεθνούς και εγχώριας δικτύωσης
 - ❑ προσέλκυσης managers από το εξωτερικό, εν μέρει μέσω αξιοποίησης του απόδημου ελληνισμού
- ✓ Μέσω του μοντέλου υιοθέτησης καινοτομίας, είναι σημαντικό να προωθηθεί η **μη-τεχνολογική καινοτομία** – η οποία είναι ευκολότερη και ταιριάζει καλύτερα στη διάρθρωση της ελληνικής οικονομίας (όπου επικρατούν οι υπηρεσίες).
- ✓ Η **τεχνολογική καινοτομία** θα μπορούσε να ενισχυθεί μέσω
 - ❑ της αποτελεσματικότερης διασύνδεσης των πανεπιστημίων με τις επιχειρήσεις (εγχώριες και ξένες)
 - ❑ της καλύτερης αξιοποίησης των σχεδόν 18.000 καθηγητών ελληνικής καταγωγής που διδάσκουν σε πανεπιστήμια της ΕΕ και των ΗΠΑ